

Załącznik do Uchwały Nr XI/151/2019

Rady Miasta Mława

z dnia 24 września 2019 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA MŁAWA
NA LATA 2019-2023**

I. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Miasta Mława należy tworzenie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie

lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty, życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie może dotyczyć następujących relacji:

- Mężczyzna – kobieta,
- Rodzic- dziecko,

- Rodzina – osoba starsza, niepełnosprawna,
- Starsze rodzeństwo – młodsze rodzeństwo,
- Rodzina- inne osoby wspólnie zamieszkujące.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- Przemoc fizyczna- działania agresywne skierowane przeciwko ciału drugiej osoby: bicie, plucie, szarpanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, kopanie, przypalanie papierosem.
- Przemoc psychiczna- działania budzące poczucie zagrożenia i cierpienie: krzyki, wyzwiska, wyśmiewanie, poniżanie, izolowanie, krytykowanie, narzucanie własnych poglądów,
- Przemoc seksualna- wymuszanie pożycia seksualnego, zmuszanie do oglądania różnych treści pornograficznych,
- Przemoc ekonomiczna- niezaspokajanie potrzeb materialnych, nadmierna kontrola wydawania pieniędzy, zabieranie zarobionych pieniędzy.
- Zaniedbywanie-niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka tj. niewłaściwe odżywianie i ubieranie, zostawianie bez opieki, niedostateczna ochrona zdrowia, niezaspokojenie potrzeb miłości, przynależności i szacunku.

III. Analiza zjawiska przemocy

3.1 Dane liczbowe z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie

1.

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
2016	673	1669
2017	641	1441
2018	574	1207

Pomoc społeczna udzielana przez MOPS:

L.p.	Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin		
		2016	2017	2018
1.	Ubóstwo	435	390	287
2.	Sieroctwo	0	1	0
3.	Bezdomność	30	33	33
4.	Bezrobocie	313	260	195
5.	Niepelnosprawność	255	245	242
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	235	249	265
7.	Przemoc w rodzinie	143	128	118
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	70	69	60
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	194	147	152
	w tym: rodziny niepełne	98	92	96
	rodziny wielodzietne	75	68	61
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu karnego	19	7	14
11.	Alkoholizm	128	86	84
12.	Narkomania	4	1	4
13.	Zdarzenia losowe	1	1	3

3.2.Dane liczbowe z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Mławie

	Liczba Niebieskich Kart A wszczynających procedurę Niebieskiej Karty sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów						Liczba zawiadomień przekazanych przez ZI do organów ścigania
	OGÓLE M	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia	
2016	69	11	1	55	1	1	6
2017	76	11	0	64	1	0	3
2018	59	13	0	46	0	0	4

	Liczba procedur „Niebieska Karta” kontynuowanych z poprzednich okresów	Liczba Niebieskich Kart A, które zostały założone w toku trwania tej samej procedury	Liczba rodzin dla których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty
2016	52	23	69
2017	50	23	76
2018	57	41	59

Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty :

Rok 2016

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	Ogółem	Do 18 r. życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat	Ogółem	Do 18 r. życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat
kobiety	60	3	55	2	6	0	5	1
mężczyźni	9	4	3	2	63	1	62	0

Rok 2017

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	Ogółem	Do 18 r. życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat	Ogółem	Do 18 r.życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat
kobiety	71	1	64	6	5	0	5	0
mężczyźni	7	1	6	0	71	1	66	4

Rok 2018

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	Ogółem	Do 18 r. życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat	Ogółem	Do 18 r.życia	Od 18 do 67 lat	Od 67 lat
kobiety	54	0	51	3	5	0	5	0
mężczyźni	5	0	5	0	54	0	53	1

3.3.Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci.

„Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci” została zrealizowana w październiku i listopadzie 2018 roku na ogólnopolskiej próbie 1155 uczniów w wieku 11-17 lat na zlecenie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.¹

Z przeprowadzonych badań wynika, że :

- Siedmiu na dziesięciu nastolatków (72%) doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu badanych kategorii krzywdzenia,
- Co trzecia badana osoba (32%) doświadczyła co najmniej jednej formy przestępstw konwencjonalnych (wandalizmu, rozboju lub napaści),
- Przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41% młodych ludzi. Co trzeci badany(33%) doznał ze strony bliskich dorosłych przemocy fizycznej, a co piąty(20 %)- przemocy psychicznej. Sprawcami obu tych form przemocy najczęściej byli rodzice,
- 13% badanych uczniów było świadkami przemocy domowej (między rodzicami lub osoby dorosłej wobec innego dziecka),
- 57% respondentów padła ofiarą przynajmniej jednej formy przemocy rówieśniczej. Spośród wszystkich badanych form przemocy rówieśniczej najwyższy odsetek nastolatków padł ofiarą przemocy fizycznej (42%), a w dalszej kolejności przemocy psychicznej (29%), napaści zbiorowej ze strony rówieśników (18%), znęcania się i przemocy na randce(6%),
- Co piąty nastolatek w wieku 13-17 lat (20 %) miał obciążające doświadczenie seksualne obejmujące przemoc seksualną, werbowania do celów seksualnych w Internecie lub ekshibicjonizm,
- 7% badanych w wieku 13-17 lat doświadczyło kiedykolwiek wykorzystywania seksualnego. Najwięcej respondentów doświadczyło wykorzystywania seksualnego ze strony rówieśnika, następnie kontaktu seksualnego przed 15 r.ż.

¹ Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Raport z badań „Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci.” Warszawa 2018r.str.6-8

z osobą dorosłą oraz niechciane dotyku ze strony znajomego lub obcego dorosłego,

- Najczęściej występującą dysfunkcją w rodzinach badanych było nadużywanie alkoholu (15%). Rodzice co siódmego nastolatka (14%) rozstali się lub rozwiedli. 10% badanych w wieku 13-17 lat zadeklarowało się, że ktoś z domowników chorował na depresję lub inną chorobę psychiczną, a 5% badanych w wieku 15-17 lat przyznało, że domownik próbował popełnić samobójstwo,
- Zdecydowana większość badanych (89%) wykazała choć jedną osobę w swoim otoczeniu, do której może się zwrócić w trudnej sytuacji. 7% dzieci przyznało, że nie ma takiej osoby. Najczęściej osobą wspierającą jest matka, następnie kolega lub koleżanka, a na trzecim miejscu – ojciec.
- Co szósty polski nastolatek w wieku 11-17 lat (16%) okaleczał się, a 7% badanych podjęło próbę samobójczą (pytano osoby w wieku 13-17 lat). Częściej zachowania autodestrukcyjne występowały wśród dziewczyn – co czwarta (23%) okaleczała się, a co dziesiąta (10%) próbowała się zabić.
- Badani, których członkowie rodziny nadużywali alkoholu, pięciokrotnie częściej padali ofiarą przemocy ze strony bliskich dorosłych, trzykrotnie częściej doświadczali przemocy rówieśniczej i wykorzystywania seksualnego oraz byli dwukrotnie bardziej narażeni na obciążające doświadczenia seksualne. Zażywanie narkotyków przez członka rodziny ponad pięciokrotnie zwiększało szansę respondenta na doświadczenie przemocy rówieśniczej i trzykrotnie na doświadczenie przemocy ze strony bliskich dorosłych. Nastolatki w wieku 13-17 lat, których członkowie rodziny cierpieli na depresję lub inną chorobę psychiczną, ponad czterokrotnie częściej pozostałe osoby doświadczały przemocy rówieśniczej.
- Dzieci, które doświadczały przemocy rówieśniczej, oraz te, które doznawały przemocy ze strony bliskich dorosłych, trzykrotnie częściej okaleczały się. Natomiast te, które były zaniedbywane fizycznie lub miały obciążające doświadczenia seksualne, podejmowały takie zachowania dwa razy częściej,

- Dzieci, które doznawały przemocy rówieśniczej, ponad siedem razy częściej podejmowały próby samobójcze. Te, które doświadczyły wykorzystywania seksualnego lub bycia świadkiem przemocy domowe- trzy razy częściej.

IV. Cele Programu

Cel główny:

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Mławie.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie.

Działania:

- opracowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie,
- organizowanie lokalnych kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych,
- włączanie się w ogólnopolskie kampanie społeczne,
- realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja programów promujących wychowanie bez przemocy

Wskaźniki:

- Liczba opracowanych diagnoz,
- Liczba przeprowadzonych, programów, kampanii i akcji,
- Liczba uczestników, kampanii, programów profilaktycznych.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Działania:

- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”,
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego ,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy.

Wskaźniki:

- Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty,
- Liczba osób umieszczonych w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
- Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.**Działania:**

- podejmowanie interwencji w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie,
- monitorowanie rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty,
- podejmowanie rozmów motywujących do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Wskaźniki:

- Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- Liczba interwencji w ramach Niebieskiej Karty,
- Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, służb i organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

- udział w warsztatach, szkoleniach, konferencjach dostarczających wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udział w superwizji osób bezpośrednio pracujących z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc,

Wskaźniki:

- Liczba szkoleń, konferencji
- Liczba przeszkolonych osób

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonych oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie miasta Mława realizacja celów będzie w następujących obszarach:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) mieszkańców Mławy, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,

- 5) służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

VI. Realizatorzy Programu

Realizatorami są podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Mława, w szczególności Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład, którego wchodzi przedstawiciele:

- 1) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie,
- 2) Komendy Powiatowej Policji w Mławie,
- 3) Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Zespołu Placówek Oświatowych Nr 1 w Mławie,
- 5) Zespołu placówek Oświatowych Nr 2 w Mławie,
- 6) Zespołu Placówek Oświatowych Nr 3 w Mławie,
- 7) Szkoły Podstawowej Nr 2 w Mławie,
- 8) Szkoły Podstawowej Nr 3 w Mławie,
- 9) Szkoły Podstawowej Nr 6 w Mławie,
- 10) Zespołu Szkół Nr 1 w Mławie,
- 11) Zespołu Szkół Nr 2 w Mławie,
- 12) Zespołu Szkół Nr 3 w Mławie,
- 13) Zespołu Szkół nr 4 w Mławie,
- 14) I Liceum Ogólnokształcącego w Mławie,
- 15) Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie,
- 16) Stowarzyszenia „Bądźmy razem”,
- 17) Sądu Rejonowego w Mławie,
- 18) Miejskiego Przedszkola Samorządowego Nr 4 w Mławie,
- 19) Wydziału Edukacji i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Mławie,
- 20) Prokuratury Rejonowej w Mławie,
- 21) Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mławie.

VII. Przewidywane efekty realizacji Programu

- Zmniejszenie skali problemu przemocy w rodzinie w Mławie,
- Poprawa sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy służbami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.,
- Zwiększenie kompetencji instytucji i służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie świadomości mieszkańców Mławy, jak zapobiegać i reagować w sytuacji przemocy w rodzinie.

VIII. Czas realizacji Programu

Program będzie realizowany na terenie miasta Mława w latach 2019-2023.

IX. Sprawozdawczość

Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przedkładane będzie Burmistrzowi Miasta Mława do 31 marca każdego roku.

X. Źródła finansowania programu

Program może być finansowany ze środków budżetu Miasta Mława, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Harmonogram realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023

L.p.	Obszar	Cel szczegółowy	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Profilaktyka i edukacja społeczna	Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-opracowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie - organizowanie lokalnych kampanii i akcji edukacyjno-informujących, - włączanie się w ogólnopolskie kampanie społeczne, - realizacja programów edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - realizacja programów promujących wychowanie bez przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny	2019-2023
2.	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	-realizacja procedury „Niebieskiej Karty” -prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, - rozpowszechnianie	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Miasta	2019-2023

			materiałów informacyjnych w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy dla osób dotkniętych przemocą.		
3.	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	- inicjowanie interwencji w rodzinach z przemocą w rodzinie, - kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno-educacyjnym.	Zespół Interdyscyplinarny	2019-2023
4.	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji, służb i organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	- udział w szkoleniach, konferencjach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - udział osób bezpośrednio pracujących z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w superwizji,	Zespół Interdyscyplinarny	2019-2023

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, dotyczącym całej rodziny. Osoby krzywdzone są w trudnej sytuacji i potrzebują wsparcia oraz działań kompleksowych prowadzonych przez różne służby. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Przemocy w Rodzinie mają poprawić sytuację osób doświadczających przemocy i zapewnić im ochronę przed przemocą.